

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาพัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๔๓๘ ถึง ๒๕๓๕ นี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) โดยการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ของสถาบันต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นลักษณะวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งได้แบ่งการพิจารณา ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ดังต่อไปนี้

ก. เอกสารชั้นต้นหรือปฐมภูมิ (Primary Sources) เช่น เอกสารหลักสูตรคู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการเรียนการสอนรายวิชา คู่มือและระเบียบการเรียน หนังสือราชการ ระเบียบคำสั่ง ประกาศ เอกสารจากการประชุม สัมมนา พระราชบัญญัติ เอกสารการปฏิบัติงานราชการ

ข. เอกสารชั้นรองหรือทุติยภูมิ (Secondary Sources) เช่น เอกสาร หนังสือวารสาร ตำราวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาวิจัยไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ ๑ ค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรจากวิทยานิพนธ์ หนังสือวารสาร และเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการเสนอขอทำวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ ๒ สืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ จากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

๑. ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
๒. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. ห้องสมุดกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

๕. ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๗. หอสมุดแห่งชาติ

ขั้นที่ ๓ คัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากแหล่งข้อมูลในข้อที่ ๒ มาพิจารณาประเมินความถูกต้องเชื่อถือได้ของเอกสารแต่ละฉบับ ด้วย เกณฑ์การพิจารณาเอกสารตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์ ๒ เกณฑ์ คือ

ก. เกณฑ์การพิจารณาภายนอก (external criticism or external appraisal) เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าเอกสารที่รวบรวมได้นั้นเป็นเอกสารที่แท้จริงหรือไม่ โดยมุ่งพิจารณาแหล่งที่มาของเอกสารและผู้เขียนเอกสารนั้น

ข. เกณฑ์การพิจารณาภายใน (internal criticism or internal appraisal) เป็นเกณฑ์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของรายละเอียดในเอกสาร โดยมุ่งพิจารณาการสื่อความหมายของเอกสารว่า ชัดเจน และมีน้ำหนักน่าเชื่อถือเพียงใด

จากการศึกษาการกำหนดเกณฑ์พิจารณาเอกสารของวิเศษ วิเชียร, อรพันธ์ ต้นธนะ-สฤษฎดี, Rummel และณรงค์ คงกิจ (๒๕๒๗) ตามที่กล่าวไว้ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในตอนที่ ๕ เรื่องการกำหนดเกณฑ์พิจารณาเอกสาร ผู้วิจัยได้คัดเลือกเกณฑ์ของณรงค์ คงกิจ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเอกสาร ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณาภายนอก (External criticism or External Appraisal) เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าเอกสารที่รวบรวมได้นั้นเป็นเอกสารที่แท้จริงหรือไม่ โดยจะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ๕ ประเด็นคือ (ณรงค์ คงกิจ, ๒๕๒๗)

๑. แหล่งที่มาของเอกสารเป็นแหล่งปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ และเป็นแหล่งที่เชื่อถือได้หรือไม่

๒. ผู้เขียนเอกสารคือใคร มีคุณวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่อย่างไร และมีส่วนร่วมหรือเป็นที่ยอมรับกันในวงการหรือไม่

๓. เอกสารนั้นเป็นฉบับร่าง ฉบับจริง ฉบับแก้ไข หรือฉบับสำเนา และสามารถสืบค้นหาแหล่งอ้างอิงได้หรือไม่

๔. เอกสารนั้นเผยแพร่เมื่อไร

๕. เอกสารนั้นมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่อย่างไร

เกณฑ์การพิจารณาภายใน (Internal Criticism or Internal Appraisal) เป็นเกณฑ์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของรายละเอียดในเอกสาร โดยมุ่งพิจารณาการสื่อความหมายของเอกสารว่าชัดเจน และมีน้ำหนักน่าเชื่อถือเพียงใด โดยจะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ๕ ประการ คือ (ณรงค์ คงกิจ, ๒๕๒๗)

๑. เนื้อหาสาระของเอกสารตรงกับหัวเรื่องหรือไม่
๒. ในเอกสารนั้นมีความตั้งใจจะบิดเบือนความจริง หรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนเอกสารหรือไม่
๓. ผู้เขียนเอกสารมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เขียนหรือไม่
๔. ผู้เขียนเอกสารนั้นได้วางตัวเป็นกลางหรือไม่ หรือได้รับอิทธิพลจากภายนอกอย่างไรบ้างในการเขียน
๕. เอกสารนั้นสื่อความชัดเจนหรือไม่ และข้อความในเอกสารมีความหมายที่แท้จริงหรือไม่

เมื่อพิจารณาเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยรวบรวมมาด้วยเกณฑ์การพิจารณาข้างต้น ปรากฏว่าได้เอกสารที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ ๔ เอกสารที่ผ่านการประเมินความถูกต้องเชื่อถือได้ของเอกสารโดยเกณฑ์พิจารณาภายนอก และเกณฑ์พิจารณาภายใน

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๑. แผนการจัดการศึกษา	หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรมราชเลขาธิการ	✓		ร.ศ.๑๑๗	การจัดการศึกษา
๒. โครงการศึกษา	"-----"	"-----"	✓		ร.ศ.๑๑๗	การจัดการศึกษา
๓. ประมวลศึกษาภาค ๒	"-----"		✓		๒๔๖๔	เนื้อหาของหลักสูตร
๔. ประมวลศึกษาพิเศษ ภาค ๑	"-----"		✓		๒๔๖๕	เนื้อหาของหลักสูตร
๕. ระเบียบการและข้อบังคับหรือหลักสูตรของ กระทรวงธรรมการ	"-----"	กระทรวงธรรมการ	✓		๒๔๗๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๖. วิธีสอนวาดเขียน	"-----"	"-----"	✓		๒๔๕๙	การนำหลักสูตรไปใช้
๗. บันทึกเรื่องหลักสูตรและตำราเรียนของ กระทรวงศึกษาธิการ	"-----"	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๔๗๗	เนื้อหาของหลักสูตร
๘. หลักสูตร กระทรวงธรรมการ หลักสูตร สามัญศึกษา พ.ศ.๒๔๕๖	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กระทรวงธรรมการ		✓	-	เนื้อหาของหลักสูตร
๙. ข้อสอบไล่ประถมปีที่ ๓ ข้อสอบไล่มัธยมปีที่ ๓ และข้อสอบไล่มัธยมปีที่ ๖	"-----"	"-----"	✓		๒๔๗๔	การประเมินผล
๑๐. คู่มือครูใช้คู่กับสมุดวาดเขียน เล่ม ๑ *	"-----"	"-----"	✓		๒๔๗๘	การนำหลักสูตรไปใช้
๑๑. ประมวลศึกษา ภาค ๑ ตอนที่ ๒ ประมวล การสอนชั้นมัธยมต้น ของกระทรวงธรรมการ	"-----"	"-----"	✓		๒๔๘๐	การนำหลักสูตรไปใช้

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๑๒. ประมวลศึกษา ภาค ๒ หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา และปลาย	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กระทรวงธรรมการ	✓		๒๔๘๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๑๓. หลักสูตรชั้นมัธยมปีที่ ๑-๒-๓ พิเศษ	"-----"	"-----"	✓		๒๔๘๓	เนื้อหาของหลักสูตร
๑๔. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การ สอบความรู้ตามหลักสูตรสามัญศึกษา ชั้น ประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมปลาย	"-----"	"-----"	✓		๒๔๘๑	การประเมินผล
๑๕. หลักสูตรกรมศึกษาธิการ หลักสูตรสามัญ- ศึกษา	"-----"	กรมศึกษาธิการ	✓		๒๔๕๕	เนื้อหาของหลักสูตร
๑๖. หลักสูตรกรมศึกษาธิการ หลักสูตรสามัญศึกษา ชั้นประถมและมัธยม ร.ศ. ๑๒๕	"-----"	"-----"		✓	๒๔๕๘	เนื้อหาของหลักสูตร
๑๗. หลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๓	"-----"	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๔๙๓	สาระของหลักสูตร
๑๘. ประมวลการสอน ชั้นมัธยมปีที่ ๑ ของกรม สามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๕	"-----"	กรมสามัญศึกษา	✓		๒๔๙๕	การนำหลักสูตรไปใช้
๑๙. ประมวลการสอน ชั้นมัธยมปีที่ ๒ ของกรม สามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๑	"-----"	"-----"	✓		๒๔๙๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๐. ประมวลการสอน ชั้นมัธยมปีที่ ๓ ของกรม สามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๑	"-----"	กรมสามัญศึกษา	✓		๒๔๙๒	การนำหลักสูตรไปใช้

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๒๑. ประมวลการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของกรม วิสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๕	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กรมวิสามัญศึกษา	✓		๒๔๙๕	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๒. ประมวลการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของกรม วิสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๕	"-----"	"-----"	✓		๒๔๙๕	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๓. ศิลปศึกษาภาคปฏิบัติในมัธยมวิสามัญศึกษา ฉบับที่ ๑-๒-๓	"-----"	"-----"	✓		๒๕๐๐	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๔. หลักสูตรวิชาสามัญศึกษา กรมราชบัณฑิต หลักสูตรครุมูล ประถม มัธยม	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กรมราชบัณฑิต	✓		๒๔๕๕	เนื้อหาของหลักสูตร
๒๕. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๕๐๓	เนื้อหาของหลักสูตร
๒๖. คู่มือประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาศิลป ศึกษาและศิลปปฏิบัติ	ห้องสมุดคณะครุศาสตร์	กรมวิชาการ	✓		๒๕๐๕	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๗. เอกสารประกอบความรู้ศิลปศึกษา ฉบับที่ ๗*	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กรมวิสามัญศึกษา	✓		๒๕๐๖	การนำหลักสูตรไปใช้
๒๘. หลักการวัดผล ชั้นม.ศ. ต้น และตัวอย่าง ข้อสอบบางวิชา	"-----"	"-----"	✓		๒๕๐๖	การวัดและประเมินผล
๒๙. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยผลการวัด ผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสาขามัธยม พ.ศ. ๒๕๐๕	"-----"	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๕๐๕	การวัดและประเมินผล

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๓๐. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๕๒๐	เนื้อหาของหลักสูตร
๓๑. คู่มือการประเมินผลการเรียน ระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๑	การวัดและประเมินผล
๓๒. ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำชี้แจงเพิ่มเติม เกี่ยวกับหลักสูตรประถมและมัธยมศึกษา	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๑	การนำหลักสูตรไปใช้
๓๓. หนังสือรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๑	เนื้อหาของหลักสูตร
๓๔. คู่มือการสอนศิลปศึกษา ทศนศิลปศึกษา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)	ห้องสมุดกรมวิชาการ	"-----"	✓		๒๕๒๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๓๕. แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	"-----"	✓		๒๕๒๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๓๖. คู่มือการสอนหมวดศิลปศึกษา ทศนศิลปศึกษา ศ ๒๐๕-๒๐๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ม.๒)	ห้องสมุดกรมวิชาการ	"-----"	✓		๒๕๒๒	การนำหลักสูตรไปใช้
๓๗. คู่มือครูการเขียนภาพ-พาณิชย์ศิลป์ ศ ๑๑๖ การเขียนภาพ ศ ๑๑๘ ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๘	การนำหลักสูตรไปใช้

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๓๘. คู่มือครูศิลปศึกษา การออกแบบเบื้องต้น ศ ๐๑๕	ห้องสมุดกรมวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๕๒๕	การนำหลักสูตรไปใช้
๓๙. คู่มือครู การพิมพ์ภาพ ๑,๒ ศ ๐๑๙ ศ ๐๑๑๐	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๖	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๐. คู่มือครู ศิลปะการตกแต่ง ๑ และ ๒ ศ ๐๑๑๖ ศ ๐๑๑๗	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๖	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๑. คู่มือครู ศ ๐๑๑๑, ศ ๐๑๑๒, ศ ๐๑๑๓, ศ ๐๑๑๕	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๖	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๒. คู่มือครู วิชาศิลปศึกษา ศ ๐๑๑๙, ศ ๐๑๒๐ ศิลปะไทย ๑,๒	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๗	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๓. คู่มือครู วิชาศิลปศึกษา ศ ๐๑๗ พาณิชย์ศิลป์	"-----"	"-----"	✓		๒๕๒๘	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๔. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	"-----"	✓		๒๕๓๓	เนื้อหาของหลักสูตร
๔๕. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)	"-----"	"-----"	✓		๒๕๓๓	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๖. จากหลักสูตร...สู่แผนการสอน	"-----"	"-----"	✓		๒๕๓๕	การนำหลักสูตรไปใช้

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายชื่อเอกสาร	แหล่งที่มา ปฐมภูมิ/ทุติยภูมิ	ผู้เขียน/ผู้จัดทำ	ต้นฉบับ	คัดลอก สำเนา	ช่วงเวลา เผยแพร่	สาระที่นำมาศึกษา
๔๗. นโยบายการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. ๒๕๒๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	กระทรวงศึกษาธิการ	✓		๒๕๓๓	การนำหลักสูตรไปใช้
๔๘. คู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)	ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	"-----"	✓		๒๕๓๔	การประเมินผล
๔๙. แนวการสอนวิชาศิลปะกับชีวิต	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร	✓		๒๕๓๕	การนำหลักสูตรไปใช้

หมายเหตุ : "จัดเป็นเอกสารชั้นรอง"

จากตารางที่เสนอไว้คือเอกสารที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกเป็น เอกสารชั้นต้นจำนวน ๔๗ รายการ และเอกสารชั้นรอง ๒ รายการ (ดูรายละเอียดจากตาราง) ผู้วิจัยได้นำเอกสารชั้นต้นที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาเรียงลำดับเนื้อหาความต่อเนื่องตามกาลเวลา โดยจัดเป็นหมวดหมู่เปรียบเทียบและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเอกสารชั้นต้นที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาเรียงลำดับเนื้อหาความต่อเนื่องตามกาลเวลา โดยจัดเป็นหมวดหมู่ เปรียบเทียบ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาของ ฌวงศ์ คงกิจ (๒๕๒๘) และ ชานานู เล็กบรรจง (๒๕๓๑) ได้จัดทำไว้ ดังรายละเอียดในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ ๖ มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เป้าหมายของการวิเคราะห์	วิธีวิเคราะห์	ผลที่ได้
<p>๑. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อศึกษาประเด็นที่สำคัญ คือ</p> <p>๑.๑ หลักสูตรศิลปศึกษาในแต่ละหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยอย่างไรบ้าง</p>	<p>วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรศิลปศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) เปรียบเทียบแล้วนำเสนอเป็นความเรียง</p>	<p>จุดมุ่งหมายหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ละฉบับ</p>
<p>๒. วิเคราะห์เนื้อหาสาระหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญต่อไปนี้</p> <p>๒.๑ โครงสร้างของอัตราเวลาเรียน</p> <p>๒.๒ โครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร</p> <p>๒.๓ เนื้อหาสาระจากคำอธิบายรายวิชา</p>	<p>วิเคราะห์โครงสร้างของอัตราเวลาเรียนด้วยสถิติ ร้อยละ วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิชาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เปรียบเทียบอัตราเวลาเรียนด้วยตารางและเปรียบเทียบเนื้อหาสาระแล้วนำเสนอเป็นความเรียง</p>	<p>เนื้อหาและอัตราเวลาเรียนศิลปศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ละฉบับ</p>

ตารางที่ ๕ แสดงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (ต่อ)

เป้าหมายของการวิเคราะห์	วิธีวิเคราะห์	ผลที่ได้
<p>๓. วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญต่อไปนี้</p> <p>๓.๑ วิธีการถ่ายทอดความรู้ของครูในหลักสูตรศิลปศึกษา</p> <p>๓.๒ นวัตกรรมทางการศึกษาที่นำมาใช้กับหลักสูตร</p>	<p>วิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่ปรากฏในหลักสูตร โดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในลักษณะความเรียง</p>	<p>การเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ละฉบับ</p>
<p>๔. วิเคราะห์การประเมินผลการเรียนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญต่อไปนี้</p> <p>๔.๑ หลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร</p> <p>๔.๒ รูปแบบและขั้นตอนของการตัดสินผลการเรียน</p>	<p>วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในลักษณะความเรียง</p>	<p>การประเมินผลการเรียน หลักสูตรศิลปศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาแต่ละฉบับ</p>

การนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบด้วยเกณฑ์ภายนอก และเกณฑ์ภายในแล้ว ปรากฏว่าหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๘ ถึง ๒๕๓๕ มีทั้งสิ้น ๑๐ ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ยุค คือ

๑. ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๘ - พ.ศ. ๒๔๗๘ มี ๕ ฉบับดังนี้

๑.๑ หลักสูตร พ.ศ. ๒๔๗๘

๑.๒ หลักสูตรมัธยมศึกษา สำหรับสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๘๘

๑.๓ หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๘๘

๑.๔ หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๘๖ (หลักสูตรหลวง กระทรวงธรรมการ

หลักสูตรมัธยมศึกษา ศก. ๒๔๘๖)

๑.๕ หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๘

๒. ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ - พ.ศ. ๒๕๒๐ มี ๓ ฉบับคือ

๒.๑ หลักสูตรมัธยมต้น พ.ศ. ๒๔๘๐

๒.๒ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๔๙๓

๒.๓ หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓

๓. ยุคการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๓๕ มี ๒ ฉบับ คือ

๓.๑ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑

๓.๒ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

การนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากเอกสาร จะนำเสนอไว้ในบทที่ ๔ เพียงบทเดียว แต่จะแบ่งเป็นยุค ๆ เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงแบบพรรณาวิเคราะห์ (Analytical Description) แบ่งตามยุคสมัยในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. จุดมุ่งหมาย

๒. เนื้อหาสาระ

๓. กระบวนการเรียนการสอน

๔. การประเมินผล